

Bohusläns museum RAPPORT 2020:28

En fyndplats i Strömstad

Arkeologisk förundersökning
L2020:3446, Källvik 1:73

Skee socken, Strömstads kommun

Oscar Ortman

BOHUSLÄNS
MUSEUM

Bohusläns museum RAPPORT 2020:28

En fyndplats i Strömstad

Arkeologisk förundersökning

L2020:3446, Källvik 1:73

Skee socken, Strömstads kommun

Oscar Ortman

**BOHUSLÄNS
MUSEUM**

Bohusläns museum
Museigatan 1
Box 403
451 19 Uddevalla
tel 0522-65 65 00, fax 0522-126 73
www.bohuslansmuseum.se

ISSN 1650-3368

Författare Oscar Ortman

Grafisk form Lisa K Larsson

Layout och teknisk redigering Kulturmiljö Halland

Omslagsbild Foto från väster som visar gipen där L2020:3446 var belägen. Foto Oscar Ortman.

Upphovsrätt Om inget annat anges, enligt Creative Commons licens CC BY. <http://creativecommons.org>

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket medgivande 90.8012

Innehåll

Sammanfattning.....	6
Bakgrund.....	6
Landskapsbild.....	6
Naturlandskap.....	6
Kulturlandskap.....	6
Fornlämningsmiljö.....	6
Tidigare undersökningar.....	7
Syfte och frågeställningar.....	8
Metod och genomförande.....	8
Resultat.....	8
Resultat gentemot undersökningsplanen.....	8
Slutsatser samt åtgärdsförslag.....	8
Referenser.....	10
Tekniska och administrativa uppgifter.....	11
Bilagor.....	12

Figur 1. Karta med platsen för undersökningen markerad. Grundkarta ESRI. Skala 1:50 000.

Figur 2. Karta med platsen för undersökningen samt närliggande lämningar markerade. Grundkarta ESRI. Skala 1:10 000.

Sammanfattning

I oktober 2020 utförde Bohusläns museum en arkeologisk förundersökning av den förhistoriska boplatsen L2020:3446, på fastigheten Källvik 1:73, Strömstads kommun. Undersökningen genomfördes på uppdrag av Källviken i Strömstad AB, i enlighet med Länsstyrelsens beslut dnr 431-37549-2020. Vid förundersökningen framkom sparsamt med slagen flinta. Lämningen bedöms ha ringa vetenskaplig potential för vidare undersökningar.

Bakgrund

I oktober 2020 utförde Bohusläns museum en arkeologisk förundersökning av den förhistoriska boplatsen L2020:3446, på fastigheten Källvik 1:73, Strömstads kommun. Undersökningen genomfördes på uppdrag av Källviken i Strömstad AB, i enlighet med Länsstyrelsens beslut 2020-09-14, dnr 431-37549-2020. Vid förundersökningen grävdes 7 schakt, och 29 provgropar. Boplatsen L2020:3446, som påträffades i samband med 2020 års utredning utgörs av ett cirka 20×20 meter stort strandplan i en väst-sydvästlig skogbevuxen gip. Nordvästra delen av gipen utgjordes av ett blockrikt klapperstensfält.

Landskapsbild

Naturlandskap

L2020:3446 ligger i en gip som sluttar ner mot företa åker mark i sydväst, gipen är cirka 30 meter bred och bevuxen med blandskog. Åt söder avgränsas undersökningsområdet av berg som sluttar ner mot bebyggelse i Källviksdalen.

Kulturlandskap

På 1800 års storskifteskarta över hemmanet Källvik var området bevuxen med god skog, strax väster om området fanns en utäng. Vid storskiftet noterades att: »Även som de å ägorne belägne torpen och utägarne under ett lika nyttjande utom södra anghagen, (Littera 58) hvilken i delningen med inägorne kom att beräknad och taxerades den i Ängshagen uptagne åkern såsom äng till 6 och 5 lass« (N97-75_1 Källvik nr 1 storskifte 1800, Skee socken). Åkern som togs upp i utängen skiftades till littera c, Hans Larsson.

Även efter 1848 års laga skifte förblev åkern oskiftad. Den tillhörde en del av hemmanet, »...som alla ägare enligt skiftesprotokollet skulle fördela...« (14-ske-312).

1946 inrättade militären en lägerplats på Hemmansdelen Tången. Hemmansdelen bestod av lägenheten Tången stora och Tången lilla som finns omnämnda 1815 (Sohlberg 1944:53). Hemmansdelen Tångarne finns belagd på laga skifteskartan från 1848 (14-ske-312) och 1938 års ekonomiska karta. 1946 beslöt Bohuslän-Dals Befälsutbildningsförbund att köpa hemmansdelen Tången norr om Strömstad och där anlägga ett utbildningsläger. Året därpå inköptes även en del av fastigheten Källvik. Lägerplatsen kom sedermera att kallas Föreningen Kjellvikens Lägerplats. Strömstads lägerplats invigdes 25 juli 1947. 1978 ändras namnet till Föreningen Källvikens Kursgård. 2010 säljs kursgården och föreningarna beslutar 2011 att bilda Källvikenstiftelsen (<https://www.kallvikenstiftelsen.se/historik> (besökt 2020-04-17)).

Fornlämningsmiljö

Under åren 1905–1911 inventerade Otto Frödin och Gustaf Hallström bland annat västra delen av Skee socken. Inventeringen leddes av Oscar Almqvist och ingick i fornminnesinventeringarna i Tanum och Vätte härad (Bertilsson & Winberg 1978). Vid inventeringen av Skee socken hittade man fyra rösen (Skee 21, 23, 24:1 och 24:2) samt ett röse plus stensättning (Skee 22) i Källviksområdet. Röset och stensättningen ligger på bergspartiet nordväst om utredningsområdet och vetter mot Långörännan och Kosterfjorden i väster. Här finns också en kompassros (Skee 1865) och ytterligare två rösen (Skee 29 och Skee 30). I anslutning till utredningsområdet är också en undersökt boplatsgrop (Skee 1864). Denna påträffades av Rio Kulturlandskapet vid en utredning 2014, och undersöktes 2014 (Ihr 2015).

Frödin och Hallström hittade också en boplats på hemmansdelen Tångarne ungefär 150 meter nordväst om torpet Hällan (Skee 26). Boplatsen beskrevs som en bred och plan åkervret. Där hittade man en spånspets, ett fragment av en tunn skrapa, ett spån samt två skärvor (Alin 1953:16). I maj 1965 besiktigar Amanuens Lindqvist från Landsantikvariekontoret i Uddevalla området runt Källevik. Då noterar han att området är sönderskuret av vårfloden; »den grusblandade sanden går nästan över allt i dagen«. I området fanns relativt sparsamt med flinta, en pilspets och en bit av en mejsel (Bohusläns museums avskrift av Göteborgsinventeringen).

Vid Fornminnesinventeringens revideringsinventering 1991 iaktogs måttligt med slagen flinta i en gångstig och vägskårning på en högre liggande sandig avsats cirka 50 meter nordväst om Skee 26:1.

Frödin och Hallström påträffar ytterligare en boplats i backen på vägen mellan hemmansdelen Tångarne och gården Källvik (Skee 27). Där hittar man skärvor varav en från en slipad flintyx (a.a.). Frödin och Hallströms boplatser finns också förtecknade i Johan Alins *Förteckning över stenåldersboplatser i norra Bohuslän* (Alin 1953:16). Vid det ovan nämnda besiktningstillfället 1965 hittades enstaka slagen flinta i sanden på vägen. Lindqvist hittar också en stickel och konstaterar att »boplatsen torde ha legat ungefär i sandtäkten väster om vägen« (Bohusläns museums arkiv Källvik 12). Sandtäkten han avser är antagligen samma sandtäkt som omnämns i beskrivningen av Skee 837:1 som upptäcktes vid fornminnesinventeringen 1977. Då hittade man fem avslag och sex skärvor i väg och mindre grustag sydost om en av skjutbanorna knutna till Källvikens lägerplats. Alins

barometer avväger Skee 26 till 19 m ö.h. och Skee 27 ligger 35 m ö.h. Boplatserna är troligen strandbundna.

I Åneröd ungefär två kilometer öster om 2020 års utredningsområde grävde Bohusläns museum 1992 en gropkeramisk boplats, Skee 45. Denna boplats har flera ¹⁴C-dateringar runt 3000 f. Kr. och strandlinje daterades till 4005 BP (Claesson 2015:20).

Tidigare undersökningar

L2020:3446 påträffades vid den arkeologiska utredning som Bohusläns museum utförde i maj 2020 (Ortman 2020). Då påträffades även resterna av den skyttevall som in gick i Källvikens lägerplats skjutbana som fanns i området mellan 1940-tal och 1970-tal. Resterna av skyttevallen finns registrerade i Fornreg under beteckningen L2020:3448.

Under 2014 utförde Rio Kulturlandskapet en frivillig utredning i området, 200 meter väster om L2020:3446 (Swedberg 2014). Vid utredningen påträffades en

Figur 3. Maja Gustafsson gräver provgrop 19 i schakt 1. Foto från öster, Oscar Ortman, Bohusläns museum.

boplatsgrop i ett område med klapper i områdets nordöstra del, L1959:3514 (Skee 1864:1) Under hösten 2014 undersöktes boplatsgropen (Ihr 2015). Gropen var 2 × 2 meter stor, dess vall var 1 meter bred. Fyllningen utgjordes av tre lager sten av varierande storlek, blandat med en mörkfärgad sandig jord, rik på rötter. De markemiska analyser som MAL utförde i samband med undersökningen, visar på svaga förhöjningar av fosfat samt en viss termisk påverkan. Detta tolkades som en kortvarig/lågintensiv aktivitet på platsen (Ihr 2015).

Syfte och frågeställningar

Syftet med förundersökningen var att undersöka boplatsens karaktär, omfattning och utbredning.

Metod och genomförande

I ett första skede grävdes 15 halvmeterstora provgropar, och en meterruta, för hand, med avsikt att få en översiktlig bild av fyndspridningen, se figur 3. Provgroparna kompletterades med sju maskingrävda schakt, se figur 5. Efter att förnan avlägsnats grävdes sammanlagt 13 provgropar 0,10–0,15 meter ner i alven.

Resultat

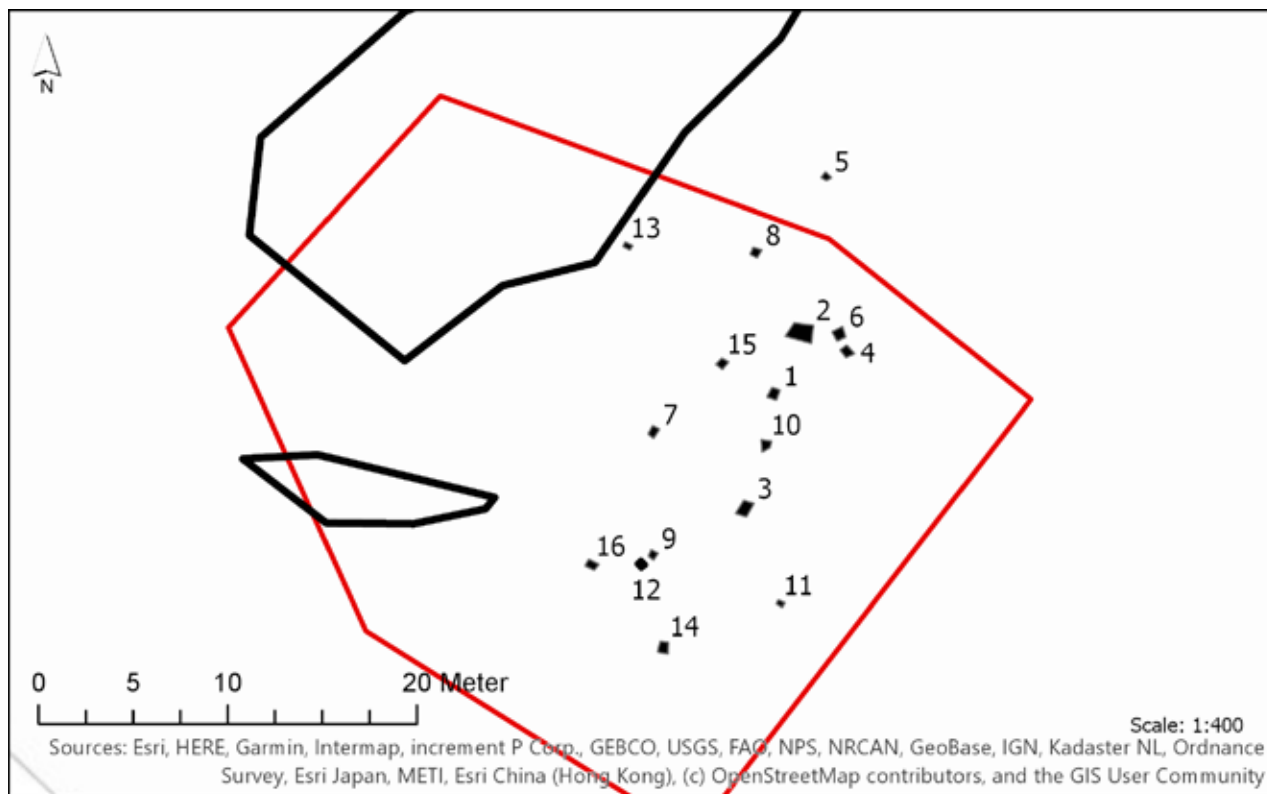
I det första momentet påträffades inga flintor eller andra spår av förhistoriska aktiviteter. Vid schaktningen och den därpå följande provgropsgrävningen påträffades enstaka flintor i schakt 1,3 och 5 samt i fem av de 13 provgroparna. Inga förhistoriska anläggningar påträffades.

Resultat gentemot undersökningsplanen

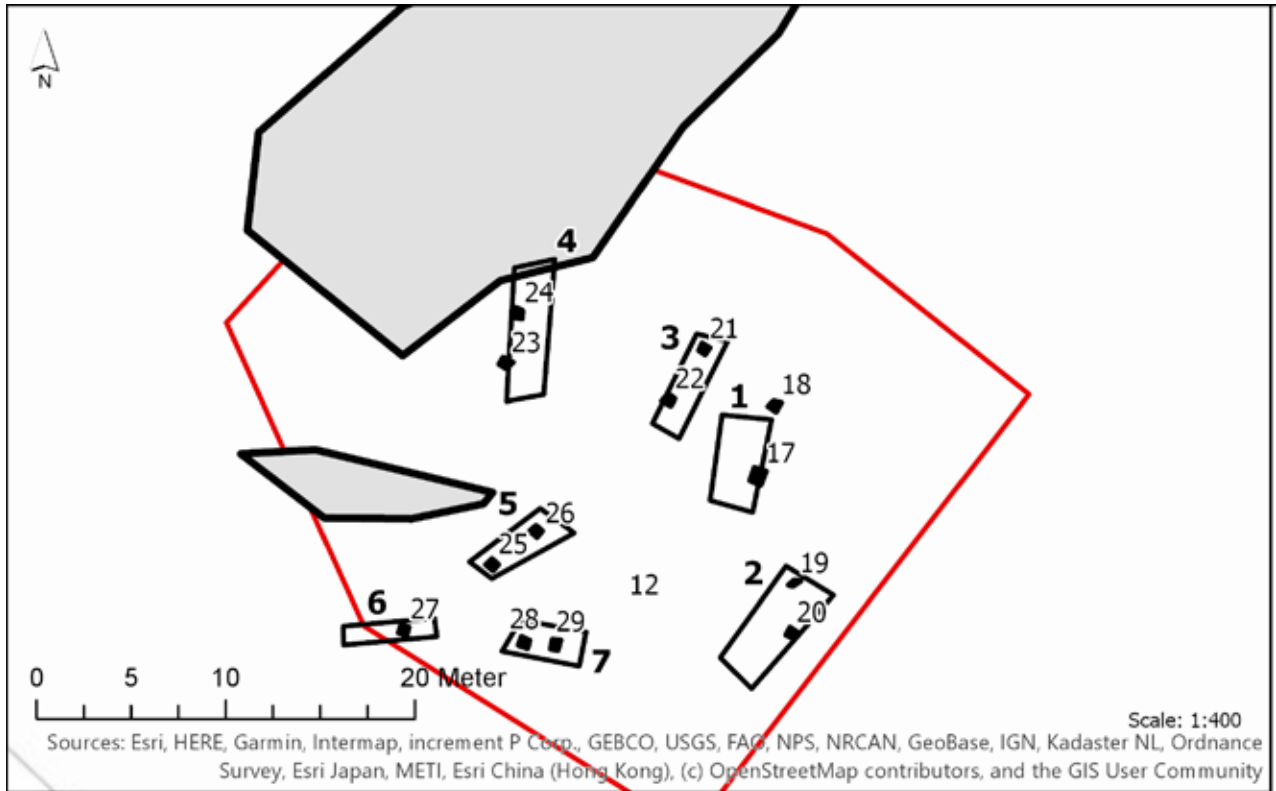
Undersökningen har genomförts i enlighet med undersökningsplanen. De enstaka flintor som påträffades vid förundersökningen av L2020:3446 visar på att man uppehållit sig på platsen. De ger dock ingen klarhet i när man varit där och vad man gjort på platsen.

Slutsatser samt åtgärdsförslag

Bohusläns museum bedömer att L2020:3446 utgörs av spåren efter en kortvarig vistelse då platsen troligen varit strandbunden. Förundersökningsresultatet pekar på att lämningen har ringa vetenskaplig potential för vidare undersökningar.

Figur 4. Plankarta med provgropar 1–16 grävda innan sökschaktgrävning. Grundkarta ESRI. Skala 1:400.

Figur 5. Plankarta med grävda schakt och provgropar i schakt. Grundkarta ESRI. Skala 1:400.

Referenser

Litteratur

- Alin, J. 1953. *Förteckning över stenåldersboplatser i norra Bohuslän*. Göteborgs och Bohusläns fornminnesförening. Göteborg.
- Bertilsson, U. & Winberg, B. 1978. Bohuslän – Ett experimentområde. I *Fornvännen* 73:2, s 97–107. Stockholm
- Claesson, P. 2015 *En gropkeramisk boplatz i norra Bohuslän*. Arkeologisk undersökning. Skee 45. Ånneröd 2:8. Skee socken. Strömstads kommun. Bohusläns museums Rapport 2015:36. Uddevalla.
- Ihr, A. 2015. Skee 1864, Strömstads kommun, Västra Götalands län – *Arkeologisk undersökning av en boplatzgrop i Klapper*. Kulturlandskapets rapporter 2015:3. Fjällbacka.
- Ortman, O. 2020. *Arkeologisk utredning i Källvik. L1968:7042 (Skee 837:1), Källvik 1:73, Skee socken, Strömstads kommun*. Bohusläns museum Rapport 2020:15. Uddevalla
- Swedberg, S. 2014. Källvik 1:73 m.fl., Skee socken, Strömstads kommun – *Arkeologisk utredning. Stenålder till historisk tid*. Kulturlandskapets rapporter 2014:3. Fjällbacka.

Sohlberg, G. 1944. *Ortnamnen i Göteborgs och Bohus län 20. Ortnamnen i Vätte härad, 1 Skee socken Ortnamn i Vätte härad*. Dialekt-, ortnamns- och folkminnesarkivet i Göteborg; Dialekt- och ortnamnsarkivet i Göteborg.

Otryckta källor

Bohusläns museums topografiska arkiv

Bohusläns museums bibliotek

Bohusläns museums kartarkiv: Ekonomisk karta, 1938, blad 98 NV-NO Strömstad.

Göteborgsinventeringen, lappkatalog. Skee socken, nr 26 och 27

Arkiv

Lantmäteristyrelsens arkiv N97-75:1 Källvik nr 1 storskitte 1800

Lantmäterimyndigheternas arkiv 14-SKE- 312 Källvik nr 1 laga skifte 1848

Digital publikation

Källvikstiftelsens hemsida . www.kallvikenstiftelsen.se/historik besökt 2020-04-17

Tekniska och administrativa uppgifter

Länsstyrelsen dnr:	431-37549-2020
BM dnr:	20/0195
BM pnr:	20025
Fornlämningsnr:	L2020:3446
Uppdragsnummer:	202001248
Län:	Västra Götalands län
Kommun:	Strömstad
Socken:	Skee
Fastighet:	Källvik 1:73
Ek. karta:	9096
Läge:	X 6542467, Y 278143
Meter över havet:	30-40 m ö.h.
Koordinatsystem:	Sweref 99 TM
Höjdsystem:	RH2000
Uppdragsgivare:	Källviken i Strömstad AB
Ansvarig institution:	Bohusläns museum
Projektledare:	Oscar Ortman
Projektgrupp:	Maja Gustafson, Oscar Ortman
Konsulter:	-
Fältarbetstid:	2020-10-12-2020-10-16
Undersökt yta:	955 m ²
Arkiv:	Bohusläns museums arkiv
Fynd:	Inga fynd omhändertogs

Bilagor

Bilaga 1. Tabell över grävda schakt

Bilaga 2. Tabell över grävda provgropar

Bilaga 3. Fyndlista

Bilaga 1. Tabell över grävda schakt

Schakt	Längd	Bredd	Djup	Lagerbeskrivning
1	7,00	2,00	0,25	0-0,15 Förna-podsolprofil anrikningsiktet bestod av grusig sand.
2	5,00	2,00	0,25	0-0,10 Förna-podsolprofil anrikningsiktet bestod av grusig sand.
3	7,00	2,00	0,20	0-0,10 Förna-podsolprofil anrikningsiktet bestod av grusig sand.
4	6,00	2,00	0,30	0-0,15 Förna-podsolprofil anrikningsiktet bestod av grusig sand. I norr blockrik morän med upp till 0,8 m st. stenar.
5	5,00	1,50	0,30	0-0,20 Förna-podsolprofil anrikningsiktet bestod av grusig sand med 0,1-0,2 m stora stenar.
6	5,50	2,00	0,35	0-0,20 Förna-podsolprofil anrikningsiktet bestod av grusig sand. I väster blockrik morän med upp till 0,8 m st. stenar.
7	4,50	2,00	0,30	0-0,20 Förna-podsolprofil anrikningsiktet bestod av grusig sand.

Bilaga 2. Tabell över grävda provgropar

Pg nr	Djup	I schakt	Lagerbeskrivning
1	0,25		0-0,15 Förna-podsolprofil anrikningssiktet bestod av grusig sand.
2	0,20		0-0,10 Förna-podsolprofil anrikningssiktet bestod av grusig sand.
3	0,25		0-0,10 Förna-podsolprofil anrikningssiktet bestod av grusig sand.
4	0,25		0-0,15 Förna-podsolprofil anrikningssiktet bestod av grusig sand. I norr blockrik morän med upp till 0,8 m st. stenar.
5	0,30		0-0,20 Förna-podsolprofil anrikningssiktet bestod av grusig sand med 0,1-0,2 m stora stenar.
6	0,55		0-0,20 Förna-podsolprofil anrikningssiktet bestod av grusig sand. I väster blockrik morän med upp till 0,8 m st. stenar.
7	0,30		0-0,20 Förna-anrikningssiktet bestod av grusig sand.
8	0,20		0-0,20 Förna-anrikningssiktet bestod av grusig sand.
9	0,30		0-0,20 Förna-anrikningssiktet bestod av grusig sand.
10	0,20		0-0,20 Förna-anrikningssiktet bestod av grusig sand.
11	0,30		0-0,20 Förna-anrikningssiktet bestod av grusig sand.
12	0,25		0-0,20 Förna-anrikningssiktet bestod av grusig sand.
13	0,25		0-0,20 Förna-anrikningssiktet bestod av grusig sand.
14	0,35		0-0,20 Förna-anrikningssiktet bestod av grusig sand.
15	0,20		0-0,20 Förna-anrikningssiktet bestod av grusig sand, mycket småsten.
16	0,20		0-0,20 Förna-anrikningssiktet bestod av grusig sand.
17	0,10	1	I avtorvat schakt anrikningssiktet bestod av grusig sand.
18	0,10	1	I avtorvat schakt anrikningssiktet bestod av grusig sand.
19	0,15	2	I avtorvat schakt anrikningssiktet bestod av grusig sand, med 0,1-0,2 m stora stenar.
20	0,15	2	I avtorvat schakt anrikningssiktet bestod av grusig sand.
21	0,10	3	I avtorvat schakt anrikningssiktet bestod av grusig sand.
22	0,10	3	I avtorvat schakt anrikningssiktet bestod av grusig sand.
23	0,15	4	I avtorvat schakt anrikningssiktet bestod av grusig sand.
24	0,15	4	I avtorvat schakt anrikningssiktet bestod av grusig sand, med upp till 0,15 m stora stenar.
25	0,10	5	I avtorvat schakt anrikningssiktet bestod av grusig sand.
26	0,10	5	I avtorvat schakt anrikningssiktet bestod av grusig sand.
27	0,15	6	I avtorvat schakt anrikningssiktet bestod av grusig sand.
28	0,10	7	I avtorvat schakt anrikningssiktet bestod av grusig sand.
29	0,10	7	I avtorvat schakt anrikningssiktet bestod av grusig sand, med upp till 0,15 m stora stenar.

Bilaga 3. Fyndlista

Fyndnr	Enhet	Material	Sakord	Antal	Vikt	Kommentar
01a	Pg17	Flinta	Avfall	3	0,1	En övrigt slagen.
02a	Pg18	Flinta	Avfall	3	4,0	Två avslag, ett splitter.
03a	Pg22	Flinta	Avfall	6	15,4	Ett avslag, fyra övrigt slagna, ett splitter.
04a	Pg24	Flinta	Avfall	1	0,1	En övrigt slagen.
05a	Pg28	Flinta	Avfall	1	2,3	En övrigt slagen.
06a	S1	Flinta	Avfall	4	18,9	Två avslag, två övrigt slagna.
07a	S3	Flinta	Avfall	3	19,9	Ett avslag, ett avslag, botten på kärna, en övrigt slagen.
08a	S5	Flinta	Avfall	1	0,5	En övrigt slagen.

